

Johan Skjoldborg i Dragør

Af Harry Kaae

Det er ikke så få notable danske skribenter som i tidens løb har besøgt Amager og bl. a. ladet sig besejre af Dragørs lillebycharme. Jeg har tidligere her i bladet berettet om Ludvig Holberg på vandretur ude omkring Vierdiget, om H. C. Andersen på vinterudflugt til Saltholm og om Holger Drachmann på romantisk kissemisseri med små, yndige og fordomsfri landliggerfrøkner på nordre mole og under lundens grønne trækroner.

Her er det om en digter i træsko og vadmel, der skal fortælles, den gæve vestjyde Johan Skjoldborg. Det var omkring de første tiår efter århundredskiftet at denne husmændenes besynger kom til Dragør, nynnende på sin kendingsmelodi »Min hakke, min skovl og min spade«.

Dragør lå ikke længere hensunket i sonnambul søvn. Byen var begyndt at tænke i turisme. Det første moderne pianoforte var installeret i et fiskerhus i Pistolstræde og blandede sine sentimentale strofer af »Gud ved hvem der kysser dig nu?« med de mere djærve værtshussange fra Strandgadekroens nystue (sange som »Har du aldrig set mig nogen, når jeg ligger ned og skyder papegøjen«). Strålende gasbelysning oplyste i sene augustaftner den gamle kongevej. Amagerbanen eller prærieekspres-sen, som den blev kaldt af spøgefulde tilløbere, var også en strålende realitet. Dekorative buskader var anbragt her og der på de tidligere gåsemarker, ja, endogså et springvandsanlæg ved byens indkørsel. Samtidig med banens opret-

telse åbnedes badehotellet, der havde hvide gæse på taget og fornemt kjoleklædte tjenere på verandaen. Gamle kro på havnen, der blev kaldt »Hotel Dragør« når det skulle være fint, havde fået ny vært, der udskænkede øl ved kulsyretryk og overvejede at gøre etablissementet endnu en tand finere ved at omdøbe det »Grand Hotel« eller – Gud hjælpe os – »Metropol«.

Landliggerstrømmen voksede støt. Skjoldborg befandt sig efter en sommers ophold så godt i Dragør, at han slog sig ned på »Smedebakken« som helårsbeboer. Digteren blev et virkeligt attraktiv for byen når han viste sig på havnen i sølvknappet fløjsjakke med nedfaldsflip. Hans store vandblå, kvindesyge øjne skelede af fryd ved synet af de smaltaljede og fuldbrystede Dragør-piger, som nu heller ikke forblev uberørte af digtermandens utilslørede appetit på dem.

Skjoldborg forsmøgte ikke et eneste af byens mange sommer- og vinterballe, og den virtuositet hvormed han hvirvlede tøserne gennem salen, blev først mange år efter overgået af Dragørs Hans Lundtofte, der var det helt store nummer på dansestraden ved tyvernes anlægsfester.

Skjoldborgs kone, Lovise, så man kun sjældent i Dragør. Hun drev et ismejeri inde i Dannebrogsgade på Vesterbro og var altfor træt, når hun kom hjem med prærieekspres-sen, til at gå på bal om aftenen. Men Skjoldborg klarede sig som sagt glimrende alene. En gang imellem måtte han på en flere dages tur rundt i Københavns omegn for, som han sagde til Lovise, at hente inspiration af nye omgivelser, nye grønne områder ny dejlig uberørt natur. Når han så vendte hjem efter en sådan flere dages udflugt sagde hans kone tørt: Det var da som fan's som dine nye grønne områder stinker af billig ludderpafume og bayersk øl!

Skjoldborg blev engang i en enquete stillet spørgsmålet: Hvorfor blev De forelsket i Deres kone? Svaret

faldt omgående: Fordi hun havde de dejligste store røde næver, som jeg nogensinde havde set. Det kan man da kalde en kærlighedserklæring med poesi i så det batter.

Ældre dragørere, der mindes disse fjerne landliggerdage, kan berette om Skjoldborg i muntert lag i lillebyens mange små oaser. Digtermanden udsårede varme og lune fra hele sin lille runde person. Der gik et væld af historier om ham, og han var selv den bedste til at servere dem. En dag kom han i prærieekspresen i kupé med en Store Magleby-bonde, der længe sad og betragtede digteren og til sidst tog mod til sig og spurgte: Med forlov, er De ikke Jeppe Aakjær? – Nej, svarede digteren, jeg er Johan Skjoldborg. – Bonden: Nå, så er det Dem, der har skrevet »Vredens børn«? – Skjoldborg: Nej, det er Jeppe Aakjær! – Bonden: Jeppe Aakjær, det er jo ham, der er så skrækkelig fordrucken. – Skjoldborg: Nej, det er mig!

Skjoldborgs forfatterkollega, Astrid Ehrencrone-Kidde, fortæller i sine erindringer om den i fuldeste forstand vennessele Skjoldborg, at han altid var glad og tilfreds med de kår, han levede under, hvor omskiftelige de end var. Han ville enhver det godt og ingen noget ondt. Han kunne nok en enkelt gang gå over gevind, men vreden dampede hurtigt af igen. Fru Ehrencrone-Kidde beretter om et sådant undtagelsestilfælde på en cafe, hvor Skjoldborg var inde for at forfriske sig med en pilsner. Da den var drukket, bad han om en til. Da tjeneren omgående dukkede op ved hans bord med en dampende kop the, gloede Skjoldborg forvirret og højest krænket på ham. Hva' er meningen, udbrød han, den må bestemt være til et andet bord. – Nej, sagde tjeneren, herren bestilte jo en the. – Hva' gjorde jeg, råbte digteren og for op af stolen. Er De åndssvag, mand? Jeg bestilte udtrykkelig een te'. Skynd Dem nu at komme med en pilsner. Det der hønsetis kan De sgu selv lappe i Dem. Harken fik dog ikke Skjoldborg til at bære nag til den ulykkelige tjener, for da han straks efter dukkede op med en regulær pilsner, vankede der rigelige drikkpenge. Ægteparret Skjoldborgs tilværelse formede sig gennem mange år som et frit og herligt vandrerriv, dog ofte præget af økonomiske vanskeligheder. Sjældent havde de ro nok på sig til at slå sig ned et sted i længere tid. Dragør blev da også kun en station på vejen. En skønne dag rullede fragtmændene op foran »Smedebakken«, og Lovise læssede sine pottplanter og køkkengrej på vognen, medens digtermanden tog en sidste vending ned om havnen for at nyde det betagende syn, når blæsten pressede Dragør-pigens skørter mod hendes knæ og skød. Med vidtåbne næsebor inddrak han den friske saltvandsduft og lyttede bevæget til de hjemvendende fiskerbådes tøv-tøffen. Så faldt det ham ind, at han i grunden var ved at dø af tørst og skyndte sig derfor over til kroen for at indhallere en kulsyretryks-bajer.

Digterens sidste hilsen til byen var et digt til Dragørs kvinder, der havde beredt ham så megen øjenlyst. Turistforeningen lod senere digtet trykke i en publikation, der udkom i anledning af Dragørs 500 års jubilæum. Da publikationen forlængst er udsolgt, bringer jeg nedenfor Skjoldborgs smukke hyldest til lillebyens smaltaljede og fuldbrystede kvinder, hvoraf flere – på deres ældre dage – har betroet mig, at når digteren brandskød med dem på havnen var det for dem, som blev de kildet med blød hånd under hagen.

TIL DRAGØRS KVINDER

Vor jord er smuk, ja, og kvinden er skøn
i verdens forskellige riger,
så bly som en birk, så rank som en røn,
de står der, de dejlige piger.
Men skønnest dufter som dugget blad
en Dragørpige så frisk og glad.
Ja, skøn er den granvoksne norske mø,
og skøn er den sydlandske kvinde,
hvem mindes vel ikke som glimt over sø,
den funklende spanierinde.

Men Dragørpigen på Danmarks kyst
har havets bølge i sit høje bryst.
Ja, hun er vor fryd og vor bedste ven
med hvem vi fortroligt kan tale,
hun gl' os vor tanke og drøm igen,
og bedst tror jeg lykken vil dale,
når både husets og hjertets takt
er Dragørkvinderne underlagt.
Der vokser hver sommer af Danmarks jord
de yndigste glemmigejer,
og engen hver forår så grøn opgror
med saftige små kappelejer,
men intet blomstrer dog i vort land
som Dragørpigen ved Østerstrand.

Johan Skjoldborg.

Harry Kaae.